

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Crèdits	2.4 presencials (60 hores) 3.6 no presencials (90 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2(Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Glòria Grases Colom gloria.grases@uib.es	No hi ha sessions definides					

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau d'Educació Primària (Pla 2009)	Formació bàsica	Primer curs	Grau
Grau d'Educació Primària (Pla 2013)	Formació bàsica	Primer curs	Grau

Contextualització

Aquesta assignatura " **Psicologia del Desenvolupament**" és una assignatura fonamental per a entendre el canvi psicològic i social que es produeix en el subjecte durant la infància. La funció d'aquesta assignatura és comprendre l'evolució ontogenètica (el desenvolupament psicològic) de les persones des dels primers anys de la seva vida fins al final de l'edat escolar primària, així com aprendre el que significa de forma general el concepte 'desenvolupament'. Els continguts d'aquesta matèria ténen a veure amb els canvis psicològics que es produeixen i que estan relacionats amb la variable edat. Qualsevol individu que treballi educant infants, ha de tenir una idea bàsica de què, com i quan es produeixen aquests canvis. Precisament per aquest motiu els continguts d'aquesta assignatura han de ser fonamentals per a un futur mestre.

L'assignatura 'Psicologia del Desenvolupament' es troba temporalitzada al primer dels cursos dels estudis de Mestre de Primària, al segon semestre. Podria dir-se que aquesta assignatura es de fet una introducció a la psicologia, ja que en nombroses ocasions s'ha de fer esment a processos psicològics bàsics, com ara la memòria, l'atenció, la percepció, el llenguatge, la cognició, etc., també fa referència als aspectes de la personalitat i del món de les emocions i de l'afectivitat, sense oblidar els aspectes socials i culturals en els quals es desenvolupen els subjectes. Es podria dir, per tant, que és una assignatura de caire generalista. L'alumnat que la cursa, normalment, té pocs coneixements anteriors sobre la psicologia, i en particular sobre la psicologia del desenvolupament, exceptuant aquells que han cursat, a la seva educació secundària o formativa, alguna assignatura relacionada amb la psicologia. Per aquest motiu els primers temes són molt introductoris i d'un nivell bàsic.

Aquesta assignatura està considerada com a bàsica dins el pla d' estudis del grau d'Educació Primària, i forma part del mòdul : "Aprentatge i desenvolupament de la personalitat", dins la matèria: "Desenvolupament de la personalitat i processos d'aprenentatge, juntament amb les assignatures: "Psicologia de l'educació i

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

acció tutorial" i "Estratègies d'aprenentatge i hàbits de treball en l'educació primària" (optativa de la menció "Acció tutorial"). Aquesta matèria té per finalitat la comprensió dels supòsits biopsicoeducatius que es troben a la base dels processos d'ensenyament-aprenentatge. Per tant, la matèria es troba orientada cap a la comprensió de les característiques evolutives dels nens i les nenes, així com la seva relació amb el procés educatiu i d'aprenentatge en el període 6-12 anys. És aquí on arrelen els continguts bàsics de l'assignatura, i que són: els aspectes conceptuals de la Psicologia del Desenvolupament, el desenvolupament prenatal, el desenvolupament físic, cognitiu, lingüístic, social, emocional i de la personalitat durant la infància (a l'educació primària amb més èmfasi), com també els criteris pràctics per a l'optimització dels processos de desenvolupament.

Requisits

No hi ha requisits, ja que és tracta d'un assignatura bàsica de primer curs.

Competències

L'assignatura "Psicologia del Desenvolupament" té com a principal objectiu contribuir a l'adquisició dels coneixements necessaris que possibiliten que l'alumne conegui com es produeix el desenvolupament psicològic dels infants en edat escolar. Aquests continguts estan relacionats amb les competències que ha de desenvolupar un mestre en educació primària, els quals estan determinats pel pla d'estudis.

Específiques

1. Dominar els coneixements necessaris per a comprendre el desenvolupament de la personalitat d'aquests estudiants i identificar disfuncions (1.1.3)..
2. Conèixer les característiques d'aquests estudiants, així com les característiques dels seus contextos motivacionals i socials (1.1.2)..

Genèriques

1. Prendre consciència i valorar l'abast, les implicacions i dificultats de la professió docent en el món actual i potenciar una actitud positiva davant la formació continuada, entenent que el fet educatiu és una tasca permanent, sempre inacabada (1.2.5)..
2. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i el rol del professorat com facilitador dels mateixos (1.2.10)..
3. Promoure accions d'educació en valors i cultura de convivència que permetin actituds de respecte, afecte i acceptació orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica que facilitin les relacions interpersonals positives, l'autoestima i el desenvolupament emocional de l'alumnat tant dintre com fora del centre escolar (1.2.13)..
4. Promoure el treball i l'esforç individual i cooperatiu (1.2.12)..
5. Desenvolupar actuacions encaminades a assolir la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la compensació de les desigualtats que afecten l'alumnat (1.3.6)..
6. Capacitat d'anàlisi i síntesi (4.1.1)..
7. Promoure habilitat en les relacions interpersonals (4.2.2)..
8. Capacitat de treballar en equip (4.2.6)..
9. Aprenentatge autònom (4.3.1)..
10. Assumir la dimensió ètica i deontològica pròpia de la funció docent i actuar responsablement en conseqüència (4.2.4)..

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

11.Capacitat de crítica i autocrítica (4.2.5)..

Continguts

El programa comença amb una presentació introductòria dels conceptes referits a la psicologia com ciència de la conducta, la seva història, els seus principals paradigmes teòrics i processos bàsics de conducta que constitueixen el nucli del seu objecte d'estudi. Analitzarem les característiques generals dels canvis evolutius relacionats amb la variable edat i els seus principals models explicatius; descriurem i explicarem els canvis que es produeixen en cadascuna de les etapes del desenvolupament de la infància i adolescència a nivell: psicomotor, cognitiu, lingüístic i afectiu-social.

Continguts temàtics

Tema 1. Introducció a la psicologia del desenvolupament

En aquest tema s'expliquen els conceptes bàsics i els factors explicatius dels canvis psicològics. Per tant, ens endinsarem en l'àmbit de la psicologia que s'ocupa de descriure i explicar la naturalesa dels canvis de la conducta, exposant, en primer lloc les seves característiques generals, la manera que han estat estudiats històricament i, molt especialment, les teories actualment vigents.

Tema 2. El desenvolupament prenatal

En aquest tema descriurem els ràpids canvis físics, i funcionals que es produeixen en el nou ésser al llarg les tres etapes del desenvolupament intrauterí: zigot, embrió i fetus; i analitzarem els efectes teratogènics de determinats agents interns i externs.

També parlarem dels infants prematurs.

Tema 3. El desenvolupament psicomotor

Els reflexes. Motricitat fina i gruixuda.

tema 4. El desenvolupament cognitiu

Desenvolupament dels aspectes cognitius bàsics (sensació, percepció, atenció i memòria).
Desenvolupament de la intel·ligència.

Tema 5. El desenvolupament lingüístic

Inicis de la comunicació. Comunicació pre-verbal. Desenvolupament fonètic, lingüístic, semàntic, morfosintàctic i pragmàtic.

Tema 6. El desenvolupament social i emocional

Desenvolupament social, emocional i de la personalitat.

Desenvolupament de l'autoconsciència, vincle afectiu, fenomen de referència social, amistat, agressivitat, rebuig social, estils educatius paternals i germans.

Les emocions (definició, tipus, funcions, evolució).

El temperament.

Tema 7. L'adolescència

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

Es descriuen els principals canvis que ocorren en aquest període, tant a nivell físic, cognitiu com social.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes per a l'assignatura.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Explicacions de la professora	Grup gran (G)	S'explicaran a classe els continguts teòrics de l'assignatura. Per facilitar la tasca, abans de cada tema es facilitaran uns documents bàsics, per tal que els alumnes puguin revisar amb anterioritat a les classes el temari que es treballarà i d'aquesta manera es facilitarà la seva participació activa a l'aula, així com es podrà disposar de temps per reflexionar sobre els aspectes més interessants, aclarir dubtes, discutir i dialogar.
Classes pràctiques	Tallers i exposicions	Grup gran (G)	Aprofundir en alguns aspectes rellevants de l'assignatura amb debats, discussions, visualització de documents, exposicions dels alumnes. L'assistència es obligatòria en un mínim d'un 80% de les sessions per a poder superar l'assignatura. Es valorarà positivament la participació activa de l'alumnat a classe, puntuant fins a un 10% sobre el total de la nota final (s'entén per participació activa: respondre i realitzar preguntes, expressar opinions i dubtes, etc.). Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura (per exemple, consultar les xarxes socials en temps de classe o dedicar-se a tasques alienes a l'assignatura), podent arribar a ser motiu de desqualificació.
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Al llarg del curs es realitzaran tres proves d'avaluació dels continguts i coneixements adquirits (és faran un total de 3 exàmens). Cada examen tindrà un pes del 25% damunt la nota final. En cas de no haver superar aquestes proves l'alumne es pot tornar a examinar a la prova extraordinària del mes de setembre. Copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir l'examen havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Aprofundir en els continguts de l'assignatura	Estudi, anàlisi i comprensió de les lectures proporcionades a principi de curs per treballar autònom individual els continguts de l'assignatura. Les lectures són material d'examen.
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les proves d'avaluació contínua	Estudiar, comprendre i assimilar els temes explicats a classe.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom en grup	Realització d'un treball grupal	Realització d'un treball d'investigació en grup. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació. Es podrà realitzar un treball de caràcter voluntari individual per a pujar la nota final de l'assignatura (un màxim d'un punt damunt la nota final).

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

A continuació es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i no presencial planificat en relació a les hores i als crèdits.

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		60	2.4	40
Classes teòriques	Explicacions de la professora	38	1.52	25.33
Classes pràctiques	Tallers i exposicions	16	0.64	10.67
Avaluació	Examen	6	0.24	4
Activitats de treball no presencial		90	3.6	60
Estudi i treball autònom individual	Aprofundir en els continguts de l'assignatura	30	1.2	20
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les proves d'avaluació contínua	30	1.2	20
Estudi i treball autònom en grup	Realització d'un treball grupal	30	1.2	20
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe.

Per superar satisfactòriament l'assignatura cal:

- Haver assistit un mínim d'un 80% de les classes pràctiques.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

- Haver realitzat el treball d'investigació en grup i tenir una nota mínima d'un 5 damunt 10. **Cal entregar-ho 15 dies abans d'acabar les classes.** Es penalitzarà l'entrega amb retard. **Es valorarà la redacció i ortografia:** La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica lliurada per part de l'alumnat serà qualificada negativament.

- Haver superat els exàmens d'avaluació contínua (han de tenir una mitja final de com a mínim un 5 damunt 10).

Es pot realitzar un treball individual de caràcter voluntari per a pujar un màxim d'un punt la nota final de l'assignatura. Cal entregar-ho 15 dies abans d'acabar les classes.

Tallers i exposicions

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Aprofundir en alguns aspectes rellevants de l'assignatura amb debats, discussions, visualització de documents, exposicions dels alumnes. L'assistència es obligatòria en un mínim d'un 80% de les sessions per a poder superar l'assignatura. Es valorarà positivament la participació activa de l'alumnat a classe, puntuant fins a un 10% sobre el total de la nota final (s'entén per participació activa: respondre i realitzar preguntes, expressar opinions i dubtes, etc.). Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura (per exemple, consultar les xarxes socials en temps de classe o dedicar-se a tasques alienes a l'assignatura), podent arribar a ser motiu de desqualificació.
Criteris d'avaluació	Participació activa en les dinàmiques d'aula. Claredat expositiva: grau i qualitat de les intervencions orals.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Al llarg del curs es realitzaran tres proves d'avaluació dels continguts i coneixements adquirits (és faran un total de 3 exàmens). Cada examen tindrà un pes del 25% damunt la nota final. En cas de no haver superat aquestes proves l'alumne es pot tornar a examinar a la prova extraordinària del mes de setembre. Copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir l'examen havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.
Criteris d'avaluació	Es realitzaran tres proves d'avaluació contínua per avaluar l'assimilació dels continguts. Comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura. Capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari. Capacitat de saber relacionar conceptes.

Percentatge de la qualificació final: 75% per l'itinerari A

Realització d'un treball grupal

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Realització d'un treball d'investigació en grup. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22107 - Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar
Grup	Grup 2, 2S, GEDP, GEP2
Guia docent	B
Idioma	Català

seva presentació. Es podrà realitzar un treball de caràcter voluntari individual per a pujar la nota final de l'assignatura (un màxim d'un punt damunt la nota final).

Criteris d'avaluació Capacitat de reflexió i discussió. Nivell de fonamentació teòrica. Grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom). Qualitat i originalitat del treball presentat.

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Recursos bibliogràfics bàsics per comprendre, completar i millorarels continguts teòrics explicats a classe. Es recomana a l'alumne usar el següent material bibliogràfic per a aquest fi.

Bibliografia bàsica

BERGER, K. S. (2004). *Psicología del desarrollo*. Madrid, Panamericana.

BERK, L. E. (2004). *Desarrollo del niño y del adolescente*. Madrid, Prentice Hall Iberia.

SHAFEER, D. R. (2000). *Psicología del desarrollo*. Infancia y adolescencia. Madrid, Thomson.

VASTA, R. I ALTRES (1999) *Psicología Infantil*. Madrid: Ariel.

Bibliografia complementària

CARPENA, A. (2001). *Educació socioemocional a primària*. Barcelona: Eumo.

MEHLER, J.; DUPOUX, E. (1992). *Nacer sabiendo*. Introducción al desarrollo cognitivo del hombre. Madrid: Alianza.

RIGO, E. (2005). *Las dificultades de aprendizaje escolar*. Manual práctico de estrategias y toma de decisiones. Barcelona, Ars Medica.

SELIGMAN, M. (1999). *Niños optimistas*. Barcelona: Grijalbo.

Altres recursos

NOTA IMPORTANT REFERENT A LES HORES DE TUTORIES: Per tal d'aprofitar de manera més efectiva les hores de tutories es recomanable concertar cita prèvia a través del correu electrònic (gloria.grases@uib.es), i poder acordar altres hores de tutories que siguin més adients per a l'alumnat.

